

ARABELA
VÝSTAVA KOSTÝMŮ A REKVIZIT
ZE ZNÁMÉHO POHÁDKOVÉHO
SERIÁLU PRO DĚTI I DOSPĚLÉ

DO 25. 4. 2013

PŘEHLEDKA
výtvarníků 2013
svitavského
okresu

3.2.–17.3.

7 | 33.
národní soutěž
a výstava
amatérské
fotografie

11. 5. – 2. 6.

VČELA
ZÁKLAD ŽIVOTA
VŠE O VČELÁCH, VČELÁŘÍCH
A ŽIVOTĚ V ÚLECH
DO 22.9.2013

VŠECHNY BARVY NEPALU
ZEMĚ TIBETSKE TAANGKY

7.10. – 12.1.2014

POST DUONO
PO POLOVINĚ

28.9.–10.11.2013

Miloslav Špíchal
Miloslav Vaněk
Václav Novák
Jaroslav Svatoš
Josef Blánek

SVITAVSKÉ VÝTVARNÉ
NEBE

24.3. – 5.5.2013

**ZPRÁVA O ČINNOSTI
MĚSTSKÉHO MUZEA
A GALERIE
ZA ROK 2013**

LABYRINT
svitavských příběhů

**STÁLÁ HISTORICKÁ
EXPOZICE
A SVITAVSKÝ BETLÉM**
od 2. prosince 2012

Vánoční výstavy:
Vánoční motivy v kresbě a grafice ze sbírky Jarmily Janků

Nad Betlémem vyšla hvězda
6. regionální výstava betlémů

1. 12. 2013 – 12. 1. 2014

MĚSTSKÉ MUZEUM A GALERIE VE SVITAVÁCH

Máchova alej 1, Svitavy

www.muzeum.svitavy.cz; e-mail: muzeum@muzeum.svitavy.cz, tel.: +420461532704

Vypracovala a předkládá: Mgr. Blanka Čuhelová, ředitelka Městského muzea a galerie ve Svitavách

Na zprávě se podíleli Mgr. Radoslav Fikejz, PhDr. Karel Jaroš, Jitka Olšánová, Iva Dolečková

Ve Svitavách, 22. ledna 2014

OBSAH

1. Úvod.....	4
2. Péče o sbírkový fond.....	5
2. Knihovní fond	9
3. Expozice a výstavy.....	10
4. Odborná a ediční činnost.....	12
5. Prezentace muzea v masmédiích.....	14
6. Přednášky a průvodcovská činnost.....	15
7. Kulturní a vzdělávací činnost.....	16
8. Školní programy.....	18
9. Projekty.....	20
10. Spolková činnost při muzeu.....	21
11. Provozní záležitosti muzea	22
Fotografická příloha.....	23
Příloha č. 1 - Zpráva o činnosti Muzea esperanta ve Svitavách.....	24
Příloha č. 2 – Zpráva o činnosti MHK Záviš 2013.....	27
Příloha č. 3 – Projekt Muzejní animace – Řemeslné dílny.....	29

1. ÚVOD

1.1 Městské muzeum a galerie ve Svitavách (muzeum) je ze zákona povinno řídit se těmito předpisy:

- Zákon č. 122/2000Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy, centrální evidenci sbírek a o změně některých dalších zákonů
- Prováděcí vyhláška ministerstva kultury č. 275/2000 Sb., v níž se stanoví režim ochrany a trvalého uchovávání sbírek muzejní povahy, vedení sbírkové evidence a inventarizace sbírek

Jako příspěvková organizace města Svitavy se řídí **Koncepcí Městského muzea a galerie ve Svitavách na léta 2011-2017**, kterou schválila Rada města Svitavy. Tato koncepce je východiskem rozvoje a činnosti muzea do budoucnosti a je také předpokladem k získání grantů na správu a ochranu sbírkových fondů muzea.

Muzeum spravuje dva objekty v blízkosti centra města, budovu na Máchově aleji č.1 a Ottendorferův dům na náměstí Míru č.1. Obě budovy jsou v majetku města.

Činnost muzea v roce 2013 se soustředila, kromě práce se sbírkami a organizací výstav, přednášek a dalších akcí, především na projekt Muzejní animace ve Svitavách, který je spolufinancován z Evropského sociálního fondu, státního rozpočtu České republiky a Nadace ČEZ.

Kromě své hlavní činnosti se muzeum stalo spoluorganizátorem řady kulturních akcí ve městě.

1.2 Otevírací doba:

Otvírací doba zůstala beze změny – všední dny 9:00-12:00 a 13:00-17:00, víkendy 13:00-17:00 hodin. Osvědčila se změna otevírací doby, která byla v období turistické sezóny (červenec a srpen) rozšířena na celodenní provoz i v sobotu a neděli (9:00-12:00 a 13:00-17:00 hodin), zavírací den je pondělí. Především o sobotách a nedělích, ale i v ostatní dny funguje pokladna v muzeu jako turistické informační centrum pro mimosvitavské návštěvníky.

1.3 Vstupné:

V roce 2013 jsme sjednotili vstupné do muzea: plné 60,-Kč/zlevněné 40,-Kč (vstup do celého objektu muzea). Režim volného vstupu pro obyvatele Svitav každou první neděli v měsíci zůstal zachován. Školní skupiny bez výkladu průvodce či lektora měly symbolické vstupné 10,-Kč/žák, s výkladem a s prací lektorky animačních programů 20,-Kč. Vstup na věž a do muzea esperanta, stejně jako na prohlídku sálu Ottendorferovy knihovny činí 10,-Kč.

1.4 Hospodaření muzea

Muzeum hospodařilo v souladu se svým plánem a rozpočtem a vycházelo z poskytnutého příspěvku na provoz od zřizovatele, z poskytnutých dotací a vlastních příjmů.

Schválená dotace zřizovatele města Svitavy na provoz činila **4 145,10 tis. Kč**.

V průběhu roku byly na základě zpracovaných žádostí přijaty **granty a dotace**, a to:

1.4.1 neinvestiční

- Evropský sociální fond a státní rozpočet České republiky - **1227,94 tis.** na projekt Muzejní animace
- Nadace ČEZ **200 tis.** na projekt Muzejní animace
- MK ČR **35 tis.** na restaurování Svitavského betléma
- Pardubický kraj **60 tis.** na restaurování Svitavského betléma, **10 tis.** na řezbářský memoriál Aloise Petruse, **15 tis.** na cyklus Hledání hvězdy Davidovy
- město Svitavy **70 tis.** na nájem depozitáře na Purkyňově ulici

- Úřad práce ve Svitavách **78 tis.** na pokrytí mzdových nákladů pracovního místa na období 6 měsíců.

1.4.2 investiční

Město Svitavy **1800 tis.** na rekonstrukci topení v Ottendorferově domě,
Evropský sociální fond a státní rozpočet České republiky **131 tis.** na projekt Muzejní animace.

Sponzorské dary činily **36 tis. Kč.** Příjmy z vlastní činnosti (vstupné, prodej publikací, pronájmy) činily **510,62 tis. Kč.**

V průběhu roku proběhla v muzeu jedna veřejno-správní kontrola hospodaření a auditorská kontrola zřizovatele, kontrola z OSSZ a kontrola zdravotního pojištění VZP. Zřizovatel provedl namátkovou kontrolu inventarizace majetku organizace.

1.5 Personální situace

Počet zaměstnanců je naplňován podle platného organizačního řádu, v pracovním úvazku je celkem 7 přepočtených pracovníků, z toho 4 odborní a 3 technický personál. Od dubna do září byla v muzea zaměstnána na poloviční úvazek pracovnice na revizi sbírkových předmětů, hrazená z Úřadu práce. K jednoduché, opakující se odborné a manuální činnosti jsme nárazově využívali studenty v rámci odborné praxe.

2. PÉČE O SBÍRKOVÝ FOND

2.1 Sbírkový fond muzea

Ministerstvo kultury ČR vede Centrální evidenci sbírek (CES) – veřejnosti přístupný informační systém. Od roku 2002 je evidována i sbírka Městského muzea a galerie ve Svitavách pod evidenčním číslem MSV/002-05-10/211002.

Sbírka Městského muzea a galerie ve Svitavách je členěna do osmi podsbírek, z nichž každá má svoji vlastní číselnou řadu inventárních čísel.

Tabulka počtu evidenčních čísel sbírkových předmětů v roce 2013

název podsbírky	rok 2012	Přírůstek
15 - výtvarné umění	332	9
q q17 - uměleckoprůmyslové předměty	1137	-
18 - knihy, písemnosti a tisky	3098	27
21 - negativy, fotografie, filmy, videozáznamy	3991	-
24 - 1 prací technika	325	-
24 - 2 pozůstalost Aloise Petruse	210	1
24 - 3 Ottendorferova knihovna	6904	-
25 - jiné, obecné	3291	-
Celkem	19288	37

Akviziční činnost a správa sbírek v roce 2013

Ukazatel	Přírůstek
Nákup celkem (177 700,-Kč)	6
Darem (občané, instituce)	5
Vlastním sběrem	26
Převodem	0
Celkem	37

Do přírůstkové knihy Sbírkového fondu bylo v roce 2013 zapsáno celkem 10 nových přírůstkových čísel (24 ks). Darem získalo muzeum kolekci pěti obrazů Jaroslava Svatoše. Nákupy se rozšířila podsbírka Aloise Petruse (soubor měšťanské jídelny z dílny Aloise Petruse, 30. léta 20. století, 170.000,- Kč) a podsbírka Výtvarné umění (čtyři obrazy Otakara Štembery, 7.700,- Kč).

2.2 Muzejní evidence

Muzeum vede ze zákona sbírkovou evidenci, čímž je zaručeno, že bude veškerý majetek – sbírkové předměty – podléhat zákonnému režimu ochrany, neboť jedním z hlavních úkolů muzea je sbírkový předmět zaevidovat a uložit tak, aby nevznikla škoda jeho ztrátou, zničením nebo poškozením fyzickým či působením nepříznivých klimatických vlivů.

2.2.1 chronologická evidence - v písemné podobě

Je vedena v klasických přírůstkových knihách (Obecné sbírky 3 svazky, Sbírková knihovna 2 svazky, Fotoarchiv 2 svazky). U Ottendorferovy historické knihovny je využita benevolence zákona a tato podsbírka je vedena jen v elektronické podobě.

2.2.2 systémová evidence, digitalizace sbírkové evidence

Při zpracování do druhého stupně evidence jsou sbírkovým předmětům přiřazována inventární čísla podle zařazení do jednotlivých podsbírek a doplněny povinná data a potřebné údaje pro využití sbírek. Pro druhý stupeň evidence využíváme muzejního programu Bach, záznamy slouží k přehlednému členění sbírek a vyhledávání podle 35 možných kritérií včetně fotografického náhledu.

V roce 2013 byly v systémové evidenci doplněny a upřesněny záznamy včetně fotodokumentace u 170 sbírkových předmětů, které muzeum zapůjčilo na výstavy. Nově byla zpracována evidence střeleckých terčů z převodu z Pardubického muzea (V 274 až V 296).

2.2.3 centrální evidence (CES)

Centrální evidence sbírek je veřejný registr, umožňující vyhledávat informace o sbírkovém předmětu, jeho lokalizaci, o správci sbírky vč. jeho sídla v rámci celé ČR.

Data v centrální evidenci muzea pravidelně aktualizují o nové přírůstky, resp. o předměty z evidence vyřazené.

2.3 Inventarizace sbírek

Podle §12 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy je každoročně prováděna pravidelná tzv. řádná inventarizace sbírek - vymezené části sbírkového fondu. V rámci inventarizace je ověřen soulad evidenčních záznamů sbírkových předmětů s jejich skutečným fyzickým stavem a počtem, a to porovnáním inventarizovaných sbírkových předmětů se záznamy na evidenčních kartách, posouzen stav, potřeby preparace, konzervace nebo restaurování, posouzen způsob uložení a provedena kontrola prostředí, v němž jsou sbírkové předměty uloženy.

V roce 2013 byla dokončena řádná inventarizace podsbírky 17 - Uměleckoprůmyslové předměty, (1137 evidenčních jednotek, z toho 966 ve druhém stupni evidence). V rámci inventarizace byla část podsbírky (kamenina a betlémy) přestěhována do nově zřízeného depozitáře č. 4 v Purkyňově ul., čp.16 . Byla dokončena nová fotodokumentace předmětů a předměty označeny svými inventárními a přírůstkovými čísly trvalejším označením. Karty druhé evidence byly doplněny o chybějící údaje. Inventarizační komise vyhotovila zápis o průběhu inventarizace a stanovila opatření k optimalizaci evidence.

Ve druhém pololetí byla zahájena řádná inventarizace podsbírky 25 - Obecné sbírky (celkem k 31.12.2013 3291 event. jednotek), inventarizována byla čísla N 1 až N 130 (numismatika, faleristika) O 131 až O 831. K jednotlivým sbírkovým předmětům byla průběžně pořizována nová nebo aktualizovaná starší fotodokumentace, připraveny podklady pro lokační seznamy a sbírky přestěhovány a uloženy do nových depozitářů.

2.4. Digitalizace sbírek

Digitalizace sbírek je jednou z priorit českého muzejnictví a vede k vyšší ochraně sbírek archivní povahy a ke zvýšení komfortu badatelů.

Příprava digitalizace spočívá v pořizování fotografií, skenů, náhledových fotografií a jejich následné úpravy. K práci jsme využili studentské praxe a veřejné služby.

2.4.1 Elektronická evidence SW firmy BACH systems s.r.o.

V roce 2011 došlo k významným změnám jednotlivých aplikací SW a ke změně aplikačního prostředí. Nákupem centrálního úložiště v roce 2010 byly vytvořeny základní podmínky pro převod sbírkové evidence do sdíleného úložiště, čímž byla posílena bezpečnost dat a možnosti jejich zálohování.

Podsbírka 15 – Výtvarné umění

Elektronická evidence SW firmy BACH systems - Zpracovány digitální evidenční záznamy pro střelecké terče z převodu z Pardubic (V 274 až V 296), zpracována digitální fotodokumentace. Aktualizováno o nová data bylo 254 evidenčních záznamů.

Podsbírka 17 - Uměleckoprůmyslové předměty

Elektronická evidence SW firmy BACH systems - doplněny a upřesněny všechny evidenční záznamy podsbírky 17 - Uměleckoprůmyslové předměty včetně připojení nové digitální fotodokumentace, dokončena digitální fotodokumentace zbývajících předmětů a přírůstků (převod z Pardubic).

Podsbírka 24 - 1 Prací technika

Aktualizováno o nová data bylo 18 záznamů.

Podsbírka 24 - 2 Alois Petrus

Aktualizováno o nová data bylo 23 záznamů - hračky.

Podsbírka 25 – Obecné sbírky

Elektronická evidence SW firmy BACH systems - doplněny a upřesněny záznamy sbírkových předmětů, které muzeum připravovalo pro zápůjčky a na výstavy (žehličky 181, pivovary 24, domácnost 44, kočárky 4, betlémy 43, včelařství 5). Aktualizováno o nová data bylo celkem 1928 záznamů.

V rámci zahájené pravidelné inventarizace fondu pořízena nebo aktualizována digitální fotodokumentace k inventárním číslům N 1 až N 131 a O 130 až O 831 a pořízena digitální fotodokumentace předmětů uložených v půdním depozitáři (219 př. č.).

2.4.2 Prezentace sbírek na webových stránkách muzea

Je řešena formou dlouhodobého provizoria, protože zakoupení odpovídajícího SW je mimo současné finanční možnosti muzea. V současné době je veřejnosti na webových stránkách muzea zpřístupněna kompletní Podsbírka Prací techniky, Pozůstalosti Aloise Petrusa a Elektrotechniky (historická rádia a gramofony). Nově byla zveřejněna podsbírka Výtvarné umění.

2.4.3 Ve spolupráci se Státním okresním archivem Svitavy byla zahájena **digitalizace fondu periodika *Grenzpost a Zwittauer Nachrichten*** (ročníky 1900 – 1945). Je celkem digitalizováno 32 ročníků. V roce 2013 byl počet přírůstků rozšířen o 2 ročníky.

2.4.4 Postupně se digitalizuje nový fond **Pozůstalosti fotografa Josefa Čermáka** (viz fotoarchív).

2.4.5 Byly vytvořeny **digitální kopie hřbitovních knih** a kronik města, a to ve spolupráci s dobrovolníkem J. Mičánkem.

Doposud bylo digitálně zpracováno:

332 fotografií fondu Výtvarného umění

436 fotografií fondu Prací technika

218 fotografií fondu Řezbář Alois Petrus

1050 fotografií fondu Jiné, obecné sbírky

1137 fotografií podsbírky 17 - Uměleckoprůmyslové předměty

2.5 Ochrana sbírek, restaurování a konzervace

2.5.1 Uložení sbírek a reorganizace depozitářů

V souvislosti s realizací projektu Muzejní animace bylo nutné reorganizovat systém depozitářů a úložných provozních prostor muzea. V březnu došlo k generálnímu úklidu půdních prostor, a to s pomocí žáků školy TGM. V půdních prostorách se nacházejí úložiště větších sbírkových předmětů z podsbírký Obecných sbírek a Podnikový archiv. Současně bylo nainstalováno nové osvětlení půdních prostor.

V měsících květen – červen byly upraveny nové depozitáře v budově bývalé VZP, nainstalován nový mobiliář a do připravených prostor byl přestěhován depozitář č.4 (garáž ve dvoře muzea). Starý depozitář se stal součástí řemeslných dílen projektu MA.

V rámci reorganizace depozitářů byly sbírkové předměty z depozitáře č.1 ve dvoře muzea roztrženy podle povahy předmětů a nově uloženy do příslušných depozitářů, mapovnic a skříní. Uvolněné prostory depozitáře č. 1 slouží jako přechodné úložiště výstav.

Všechny užívané prostory muzea jsou vybaveny elektronickou zabezpečovací a požární signalizací, veřejné prostory muzea jsou sledovány kamerovým systémem s výstupem v pokladně, kanceláři ředitele a historika. Přízemní okna jsou chráněna kovovými mřížemi.

2.5.2 Základní očista, restaurování

Dálina/betlémový horizont V 80– restaurován restaurátory ak. mal. Petrem a Šárkou Bergerovými.

Dálina/betlémový horizont V 79 – v rámci žádostí o grant Pardubického kraje a MK ČR předán k posouzení restaurátorům ak. mal. Petru a Šárce Bergerovým.

Průběžné restaurátorské práce na restaurování Svitavského betlému (20 ks staveb, figur a pohyblivých sestav), který je dlouhodobě zapůjčen do stále expozice muzea, prováděla restaurátorka konzervátorského oddělení Východočeského muzea v Pardubicích paní Renata Vašicová.

Střelecký terč V 290 – zadán k restaurování restaurátorům ak. mal. Petru a Šárce Bergerovým. Základním způsobem bylo ošetřeno 220 ks sbírek (revize půdního depozitáře, předměty pro muzejní výstavy). Drobné opravy a konzervování bylo nezbytné provést v dílně muzea u většiny nově nabytých předmětů.

2.6 Prezentace sbírek

2.6.1 Expozice muzea

- Expozice „Z historie praní“ prezentuje hlavní sbírkový program svitavského muzea. Je zde vystaveno 72 ks historických pracích strojů (z toho 3 ve vstupní hale muzea), 13 valch, 1 ruční a jeden dřevěný mandl, 6 pracích zvonů a dalších celkově 115 položek obecného charakteru (potřeby pro domácnost, textilní výrobky, fotografie).

- V expozici „Hledání hvězdy Davidovy - Oskar Schindler, spravedlivý mezi národy“ je použito 200 reprodukcí fotografií z vlastního fondu.

- V expozici „Labyrint svitavských příběhů“ je instalováno 7 předmětů z fondu výtvarného umění, Svitavský betlém (dlouhodobá zápůjčka z VČM v Pardubicích), 30 předmětů z fondu Alois Petrus a 1 neevidovaná socha z Městského hřbitova ve Svitavách.

2.6.2 Zápůjčky z jiných organizací

Smlouva	Od koho	Druh	Počet	Od	Do
b.č./2013	Památník Lidice	Lidice	výstava	29.3.2013	26.4.2013
b.č./2013	Památník Lidice	Zapomenuté Javoříčko	výstava	29.3.2013	26.4.2013
200/2013	NZM Kačina	Včelařství	55	27.5.2013	1.10.2013
b.č./2013	Městské muzeum Lanškroun	Včelařství	12	4.6.2013	25.9.2013
2/2013	MMG Polička	Betlémy	21	20.2.2013	27.5.2013
3/2013	Městské muzeum Ústí n. O.	Betlém	1	13.6.2013	16.9.2013

2.6.3 Zápůjčky jiným organizacím

Smlouva	Komu	Druh	Počet	Od	Do
1/2013	Muzeum a galerie Orlických hor	Obraz	1	24.4.2013	16.6.2013
2/2013	Regionální muzeum v Chrudimi	Žehličky	27	11.6.2013	24.9.2013
3/2013	Městské kultur. zařízení Uničov	Terče	40	27.8.2013	21.10.2013
4/2013	VČM Pardubice	Prací tech.	7	19.9.2013	24.9.2013
5/2013	Regionální muzeum Chrudim	Pivovary	24	24.9.2013	28.2.2014
6/2013	Petr Berger, ak. mal. Písečná	Dálina I	1	16.10.2013	12.12.2013
7/2013	Městské kultur. zařízení Uničov	Domácnost	44	2.12.2013	14.1.2014
8/2013	Městské muzeum Skuteč	Kočárky	4	7.11.2013	31.1.2014
9/2013	Petr Berger, ak. mal. Písečná	Terč	1	16.10.2013	31.3.2014
10/2013	Obecní knihovna Jaroměřice	Betlémy	13	19.11.2013	6.1.2014
11/2013	Masarykovo muzeum v Hodoníně	Hračky	23	21.11.2013	31.3.2014
12/2013	Petr Berger, ak. mal. Písečná	Dálina II	1	12.12.2013	31.3.2014

2.6.4 Digitální zápůjčky

Vzhledem k digitalizaci sbírkových fondů bylo možné řešit žádosti o poskytnutí zápůjček digitální formou: jednalo se o fotografické přílohy k seminárním či diplomovým pracím. (Historie pivovarnictví, Dějiny Lavičného, J. Dvořák: Kardinál a města, T. Sniegoň: Oskar Schindler, Svitavský deník, MF Dnes, 5+2, Městské muzeum Polička).

2.7 Muzejní fotoarchiv

Před dokončením je digitalizace pozůstalosti fotografa Josefa Čermáka, jehož fotografie jsou přechodně uloženy v 17 archivních fasciklech v hlavním fotografickém depozitáři muzea. Při revizi a porovnávání získaných snímků byla zjištěna duplicitní shoda již evidovaných záznamů v Centrální evidenci sbírek MK ČR, a tak byla naplánována inventarizace fondu, který v současné době zahrnuje 3991 záznamů. Protože se jedná o časově i personálně náročný úkol, celková inventarizace fondu je naplánována na období 2014–2015.

Přírůstky fotografií za rok 2013, a to jak v papírové, tak v digitální formě, byly shromažďovány ve fotografickém depozitáři i v datovém úložišti a prioritou roku 2014 bude jejich prvotupňová evidence.

V souvislosti se sběrem fotografického materiálu se podařilo získat k digitalizaci rozsáhlou sbírku svitavských pohlednic od místního sběratele ing. Pavla Špačka, která čítá 270 položek, u nichž byl pořízen avers i revers pohlednice. Je zdigitalizováno zhruba 60% zapůjčené sbírky.

Souběžně se pořizují digitální fotografie stavebního vývoje města jako součást kroniky.

3. KNIHOVNÍ FOND

3.1 Sbírková knihovna

Sbírková knihovna je souborem tisků, rukopisů a materiálů archivní povahy, které mají blízký vztah k regionu Svitavska. Je evidována v Centrální evidenci sbírek MK ČR a eviduje se stejným způsobem, jako sbírky.

Sbírkovou knihovnu tvoří v současnosti **3098 položek ve II. stupni evidence. Akviziční přírůstek za rok 2013 byl 27 položek.**

Sbírkový fond knihovny se dělí podle povahy dokumentu na:

- a) knihy, xerokopie dokumentů, periodika (signatura S) 1832 záznamů (1823 ev.č.)
- b) rukopisy (signatura R) 187 položek (184 ev.č.)
- c) materiály archivní povahy, pozůstalosti (signatura A) 1079 položek (1074 ev.č.)

3.2 Ottendorferova knihovna

Stabilizovaný a inventarizovaný fond – soubor 6904 svazků.

3.3 Badatelská (přírůstková) knihovna

Na základě rozpočtové kapitoly nákupu knih je průběžně doplňována tzv. muzejní badatelská knihovna, která je plně přístupná veřejnosti. Ta v současnosti zahrnuje **3 940 publikací**. Knihovna obsahuje 8 oddělení (Dějiny výtvarného umění, České dějiny, Světové dějiny, Vojenství, Geografie, Encyklopedie, Periodika, Naučné vědy) a je zpracována programem Bach.

Z kapacitních důvodů byla provedena celková inventarizace knihovního fondu spojená s vyřazením knih, které byly pořizovány v období do roku 1990 a které nejsou badatelsky využívány. Tyto knihy zůstávají v evidenci, nicméně byly deponovány mimo hlavní knihovnu.

Za rok 2013 byl přírůstek knihovny 15 svazků.

3.4 Badatelské návštěvy

Badatelské dotazy byly na muzeum směřovány formou písemných, elektronických, telefonických dotazů, či osobních návštěv badatelů. Jednalo se většinou o středoškolské a vysokoškolské studenty, kteří pracovali na seminárních, bakalářských a diplomových pracích. V roce 2013 badatelé provedli 32 evidovaných prezenčních a distančních zápůjček.

4. EXPOZICE A VÝSTAVY

4.1 Stálé expozice

4.1.1 Labyrint svitavských příběhů

Základem expozice je Svitavský betlém, zapůjčený prozatím dlouhodobou zápůjčkou (na 10 let) Východočeským muzeem v Pardubicích. V roce 2013 byl vystavený soubor doplněn o 8 ks staveb a 9 ks figur v tomto roce odborně zrestaurovaných.

Expozice je svědectvím osudů konkrétních obyvatel Svitav: zakladatelů, obránců, stavitelů, učitelů, duchovních, malířů, sochařů, řezbářů, varhanářů a pochopitelně betlémářů. Co povolání, to historický příběh s jednoduchými texty, grafikami, fotografiemi, ale hlavně s originály soch, obrazů, řezb, plastik, částí nábytku a reliéfů.

4.1.2 Expozice Z historie praní - expozice o historii praní. Vystavena je část největší sbírky exponátů mapujících tuto lidskou činnost v České republice. Expozice je průběžně doplňována o nově získané zajímavé exempláře, písemný a obrazový materiál. K expozici je vydán průvodce a celá sbírka je přehledně dokumentována na webu muzea. Její součástí je herna pro školní skupiny a rodiny s dětmi - historická prádelna „U pejska a kočičky“, v níž si zájemci mohou práci s historickými předměty vyzkoušet.

4.1.3 Expozice Hledání hvězdy Davidovy - Oskar Schindler, Spravedlivý mezi národy - expozice o holocaustu na pozadí příběhu svitavského rodáka Oskara Schindlera byla otevřena v roce 2008. Součástí expozice jsou trojrozměrné předměty zapůjčené z Židovského muzea v Praze a z Muzea v Gross Rosen v Polsku. Expozice byla v roce 2013 doplněna o nové exponáty ŽMP (liturgické předměty, dětské kresby z terezínského ghetta). Přímou v expozici je možnost zhlédnutí dokumentárních filmů o Oskaru Schindlerovi a také o historii města Svitavy v české, německé a anglické verzi.

4.1.4 Muzeum esperanta – expozice zpřístupněná budově Ottendorferova domu ve spolupráci s Českým esperantským svazem. Součástí muzea je badatelna vybavená elektronickým slovníkem či knihovnou esperantské literatury. V expozici naleznete údaje o historii esperanta, slovníky a počítač s dalšími informacemi. (Více o činnosti Muzea esperanta v roce 2013 příloha č.2).

4.1.5 Svitavské vily – známé i neznámé – v zázemí pro vernisáže jsou trvale umístěny výstavní panely, které se věnují místním architektonickým skvostům rodinného bydlení. Panely byly součástí výstavy Slavné vily Pardubického kraje.

4.1.6 V. O. Ottendorfer – stálá výstava o životě a díle svitavského mecenáše Valentina Oswalda Ottendorfera (1826 - 1900) je instalována v interiéru Ottendorferova domu. Na jedenácti panelech se dozvíte podrobnosti o historii tohoto stavebního klenotu města, ale také o životě jedné z nejvýznamnějších osobností historie Svitav.

4.2. Krátkodobé výstavy realizované v roce 2013

Dramaturgie výstavní činnosti byla tak jako v minulých letech připravena s ohledem na různorodé zájmy odborné i laické veřejnosti. Muzeum připravilo v roce 2012 ve svých výstavních prostorách celkem 10 výstav, z toho jedna byla instalována v muzeu esperanta. Dvě výstavy přecházely z roku 2011. Ke všem výstavám byl připraven program pro školní skupiny a rodiny s dětmi.

30.1.–25.4.

ARABELA SE VRACÍ

Výstava kostýmů a rekvizit ze známého pohádkového televizního seriálu organizovaná ve spolupráci s Letohrádkem Mistrovských v Brně.

3.2.–17.3.

PŘEHLÍDKA 2013

Tradiční výstava amatérských výtvarníků svitavského okresu. Na výstavě prezentovalo svá díla 42 výtvarníků různého zaměření i věku.

24.3.–5.5.

SVITAVSKÉ VÝTVARNÉ NEBE

Pět svitavských výtvarníků - Miloš Vaněk, Miloslav Šplíchal, Václav Novák, Josef Břenek a Jaroslav Svatoš odešlo v minulých letech do výtvarného nebe. Setkali se alespoň prostřednictvím svých děl v galerijních sálech na společné výstavě.

1.4.–26.4.

TRAGÉDIE LIDIC a ZAPOMENUTÉ JAVOŘÍČKO

Dvě výstavy v rámci cyklu Hledání hvězdy Davidovy - Kameny zmizelých, které byly zapůjčeny z Památníku Lidice, přibližují osudy dvou nacisty vypálených obcí.

11.5. – 2.6.

32. NÁRODNÍ VÝSTAVA AMATÉRSKÉ FOTOGRAFIE

Národní výstava amatérské fotografie má již tradičně premiéru ve svitavském muzeu.

Zahájení výstavy, udílení cen, diskuze s porotou. Po Svitavách putuje výstava do dalších měst České a Slovenské republiky. Ve spolupráci s SKS Svitavy.

8.6.–22.9.

VČELA – ZÁKLAD ŽIVOTA

Velká výstava o včelách, včelařích a životě v úlech byla určena pro návštěvníky všech věkových kategorií, ale zejména pro děti. Ve spolupráci se ZO Českého svazu včelařů o.s. Svitavy, Záchranou stanicí volně žijících zvířat Zelené Vendolí a SOU včelařském Nasavrky.

28. 9. – 10. 11.

POST DUONO – PO POLOVINĚ

Fotografická výstava věnovaná cestovatelskému projektu, jehož hlavním cílem je vystoupit na nejvyšší vrchy všech členských zemí EU. Výstava u příležitosti 80. výročí Esperantského klubu ve Svitavách a 5. výročí Muzea esperanta. Ve spolupráci s Klubem přátel esperanta ve Svitavách a Liptovským esperantským klubem.

5. 10. 2013 – 12. 1. 2014

NAMASTÉ NEPÁL

Výstava o zemi s nádhernou krajinou a přívětivými lidmi. Informace, fotografie, umělecké i votivní předměty, hudební nástroje, tanky. Ve spolupráci s občanským sdružením Namasté Nepál.

1. 12. 2013 – 19. 1. 2014

VÁNOČNÍ MOTIVY V GRAFICE A KRESBĚ NAD BETLÉMEM VYŠLA HVĚZDA

Výstava grafik a kreseb betlémů a vánočních motivů známých i méně známých autorů ze sbírky Jarmily Janků z Brna.

6. tradiční regionální výstava betlémů ze Svitavska a blízkého okolí (vystaveny byly betlémy ze Svitav, Poličky, Litomyšle, Ústí nad Orlicí, Rohozné, Jimramova).

4.4 Návštěvnost muzea a galerie

Expozice a výstavy muzea navštívilo 7016 platících návštěvníků, z toho 3012 ve školních výpravách. V tomto čísle nejsou uvedeni neplatící (pedagogický doprovod, návštěvníci s volným vstupem, návštěvníci vernisáží, dnů otevřených dveří, muzejních nocí, Svitavští využívající volných vstupů apod.). Zaznamenaný počet návštěvníků těchto akcí je cca 2524 lidí. V počtu návštěvnosti se projeví dva aspekty. Vzhledem k současné finanční situaci se zvyšuje počet těch, pro které je chození do muzeí nadstandard. Snižuje se tedy počet návštěvníků muzeí a galerií – jde o celostátní trend. Ve svitavském muzeu se nám podařilo především díky školním programům podchytit školní mládež, což se projevilo na zvýšení počtu návštěvníků ve školních skupinách.

Tabulka návštěvnosti muzea:

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet návštěvníků	4085	5242	7351	11649	9888	9540
z toho platících	4085	5242	7351	8922	7180	7016
neplatících	X	X	X	2730	2708	2524
školní skupiny	X	X	X	3243	2903	3012
ostatní skupiny	X	X	X	905	203	567

Tabulka platících návštěvníků podle jednotlivých výstav

Měsíce	Probíhající výstavy	Návštěvníci
leden- únor	Patchwork, Vladimír Preclík – sochy, Přehlídka 2013, Arabela	1502
březen, duben	Arabela, Svitavské výtvarné nebe, Tragédie Lidic, Zapomenuté Javoříčko	1011
květen, červen	Přehlídka foto, Včela	1060
červenec - září	Včela – základ života	1303
říjen - listopad	Post Duono, Nepál	614
prosinec	Nepál, Betlémy	1526
Celkem:		7016

5. ODBORNÁ ČINNOST MUZEA

5.1 Generální inventarizace archivních fondů

pro Státní oblastní archiv v Zámrsku – Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli v souladu s nařízením MV ČR o inventarizaci archivních fondů muzejí ČR byla vyhotovena inventarizace archiválií, která aktualizovala data GIS z roku 1998. GIS (generální

inventarizační systém) je databázovou obdobou archivů ČR, podobně jako platí pro muzea CES (centrální evidence sbírek).

5.2 Systém GEOFUN

pro aktivity cestovního ruchu v rámci ČMP byly vyhotoveny podklady vybraných památek pro technologie QR kódů, které jsou součástí vědomostní hry a propagují městský památkový okruh.

5.3 Práce v komisi pro regeneraci městské památkové zóny

Městský historik pracuje jako odborný člen komise, s úkolem připravovat odborné podklady a komentáře k projektům regenerace městské památkové zóny, jejichž vyhlášovatelem je město Svitavy. K dílčím připravovaným projektům byly vypracovány podklady pro regeneraci objektů na náměstí, veřejné plochy TGM, prostoru před Ottendorferovým domem aj.

5.4 Vodárenský les

Pro projekt Zpřístupnění Vodárenského lesa I. a II. etapa byly připraveny texty a fotografie k panelům Naučné stezky – historická pověst a dějiny vodárenství ve Svitavách.

5.5 Restaurování funerálních památek městského hřbitova

Pracovníci muzea pokračují v kontrole chráněných objektů na hřbitově, navrhuji pomníky k údržbě a restaurování a vypracovávají dokumentaci hrobů. V roce 2013 byla na hřbitově instalována kopie sochy anděla, zrestaurován hrob vojáků I. světové války, poskytnuta dokumentace ke zhotovení repliky bronzového reliéfu na hrobě rodiny Albrechtů. Pracovníci Sportes Svitavy s.r.o. konzultují s muzejníky i drobné zásahy do zeleně na hřbitově, zvláště v těch případech, narušuje-li vzrostlá zeleň samotné pomníky.

5.6 Příprava projektu HHD – Kameny zmizelých – pracovníci muzea zajišťovali klíčové akce projektu, a to vlastní výrobu a položení tří Kamenů zmizelých, poznávací zájezd do Berlína a Wannsee, besedu s historikem a pamětníci a výstavy.

5.7 Odborné konzultace

Při obnově barokního pomníku na Ostrém Kameni, přípravě knihy Vladimíra Velešíka Lavičné a knihy Jaromíra Hurycha: Chmelík.

5.8 Pamětní deska hrobu pruského vojáka Pinglera

Technické zajištění pamětní desky hrobu vojáka z roku 1866 v Litomyšli.. Hlavní organizátor byl MHK Záviš.

5.9 Svitavský betlém

Na základě jednání mezi zástupci Pardubického kraje a města Svitavy a vedením Východočeského muzea v Pardubicích a Městského muzea a galerie ve Svitavách bylo Smlouvou o výpůjčce č. 38/2012 z 6. 11. 2012 muzeu přenecháno k dočasnému užívání torzo svitavského betléma na období do 31. 12. 2022. Jedná se o soubor betlémových figur, mechanických částí s figurami, staveb a stromů (412 ks figur, 150 ks staveb, 12 ks stromů). Část betlémového souboru je umístěna ve speciální vitrině v expozici v muzeu. Po zápůjčce začalo svitavské muzeum jednat možnostech získání finančních prostředků na restaurování předmětů. Bohužel u většiny možných alternativ (Česko-německý fond, ČEZ apod.) musí žádat o příspěvek majitel, což svitavské muzeum není. Přesto jsme v loňském roce získali finanční prostředky od MK ČR a Pardubického kraje, alespoň na restaurování 8 ks figur, 9 ks budov a 2 ks pohyblivých souborů.

V roce 2013 proběhlo několik jednání s jediným licencovaným restaurátorem pohyblivých betlémů v ČR, panem Kamilem Andrejem a několika restaurátory polychromií. Na základě domluvy s Muzeem betlémů v Třeběchovicích byl Svitavský betlém zařazen do Databáze mechanických betlémů v České republice – mizející lidová tvorba – v rámci výzkumného programu MK ČR. Ze všech těchto jednání vyplynul následující postup pro rok 2014: je nutné zpracovat restaurátorský průzkum s návrhem řešení a rozpočtem kompletního restaurování betléma. Na základě takto zpracovaného materiálu bude pokračovat jednání na ministerstvu MK ČR ohledně převodu souboru na město Svitavy. Souběžně budeme hledat možnosti financování těchto rozsáhlých restaurátorských prací.

Podle vyjádření odborníků z Třebechovického muzea betlémů by po zrestaurování a rozpohybování byl Svitavský betlém ojedinělým unikátem nejen v České republice.

6. PREZENTACE MUZEA V MÉDIÍCH

6.1 Webové portály

Pracovníci muzea celoročně aktualizují kalendáře akcí a nabídku služeb na portálech **SVITAVY, PRO ŠKOLY, KRÁSNÉ ČESKO, ŠKOLSKÝ PORTÁL PADUBICKÉHO KRAJE, KAM PO ČESKU, KUDY Z NUDY, CESTUJ S DĚTMI...**

6.2 Spolupráce s regionálními a celostátními médii

(ČTK, MF Dnes, Deníky Bohemia, 5+2, místní televize COMVISION, ČRo Pardubice a ČRo 1 Radiožurnálem) a svitavskou manažerkou cestovního ruchu.

6.3 Webové stránky muzea

www.muzeum.svitavy.cz jsou stále důležitějším komunikačním kanálem. Kromě přípravy jednotlivých článků a fotogalerií byla pozornost věnována zveřejnění digitální podoby sbírkového fondu. Veškeré grafické prvky jsou vytvářeny svépomocí, aniž by vyžadovaly účast programátora a finanční zatížení rozpočtu organizace.

Z hlediska využitelnosti byly od dubna 2011 implementovány nové analytické nástroje ke sledování návštěvnosti a statistiky. Z analýzy vyplývá i fakt, že se zvýšil počet jedinečných přístupů, a to nejen k informacím o muzeu, ale i o památkovém okruhu.

Web MMG	leden – prosinec 2013
Počet návštěv	22 011
jedineční návštěvníci	15 109
zobrazeno stránek	73 223
odkud	54% vyhledávač/ 36% odkaz/ 10% přímo
denní přístup	max.: 121 denně, průměr 56
vyhledávač	1. google/ 2. seznam
opakované návštěvy	33%
priorita	1. vstupní strana/ 2. novinky/ 3. aktuálně
země	cz/80%/ sk/9,3%/ en-us/2,3%/ de/0,5%

6.4 Zpravodaj Naše město

Příprava informací z kultury, pozvánky na výstavy, historické seriály: městský památkový okruh a Nad historickým albem. Muzeum zajišťuje kompletní přípravu strany 11 ve zpravodaji NM (Informace z kultury).

6.5 Plakáty a bannery k výstavám a akcím pro COMVISION a místní informační systém

Grafické upoutávky pro vysílání lokální televize místo textových zpráv a výroba plakátů pro informační systém (nám. Míru 2 stojany, Wolkerova alej a stojan u řetězce Albert).

7. PŘEDNÁŠKY A PRŮVODCOVSKÁ ČINNOST

7.1 Téma Oskar Schindler

Konalo se 10 dvouhodinových přednášek, většinou pro střední, ale i základní školy. (Gymnázium Svitavy, OA a VOŠE Svitavy a ZŠ Chornice opakovaně v rámci školních vzdělávacích programů).

10. června se muzeum stalo garantem celodenního programu pro tematický zájezd Po stopách Oskara Schindlera pro klienty CK z Dánska v počtu 100 lidí. Připravená akce se setkala s úspěchem a CK bude v roce 2014 přivážet klienty do Svitav i nadále (zatím 5 autobusů).

7.2 Univerzita třetího věku

2 tříhodinové přednášky (leden)

7.3 Téma Dějiny města a Pověsti

Celkem 10 přednášek. Vyprávění o městě a jeho pověstech a tajemstvích bylo připraveno pro místní mateřské školy (3x) a ZŠ Riegrova (2x), ZŠ Sokolovská a ZŠ a MŠ Lačnov, ZŠ Vítějeves (2x), ZŠ Vendolí.

7.4 Komentované prohlídky muzea

3 komentované prohlídky muzea a depozitářů pro ZŠ Sokolovská a Gymnázium Svitavy, Dopravní fakulta Pardubice. Odborní pracovníci muzea vycházejí vstříc požadavkům i mimo rámec obvyklou pracovní dobu – o sobotách, nedělích, ve večerních hodinách atp.

7.5 Průvodcovská činnost

7.5.1 Kostel sv. Jiljí

Pokračuje nadstandardní spolupráce s Římskokatolickou farností Svitavy, která zajišťuje **zpřístupnění kostela sv. Jiljí**. Gymnázium Svitavy (4x), delegace Spišské Bystré, Exulis (Polsko), KČT, Klub seniorů Klobouky. Celkem 8 komentovaných prohlídek kostela.

7.5.2 Ottendorferova knihovna

Byly připraveny speciální **prohlídky Ottendorferova domu** pro studenty, zájmové organizace a organizované výpravy (6x).

7.5.3 Prohlídky města s výkladem

Zvýšený zájem svitavských škol o prohlídku města, zapojily se všechny svitavské ZŠ a některé SŠ. Služba je poskytována i soukromým objednávkám (skupiny cca 10 osob – 2x) a oficiálním delegacím MěÚ Svitavy (3x). Pro Městskou knihovnu ve Svitavách byla připravena virtuální prohlídka města (únor).

7.6 Muzejní čtvrtky

24. 1. OSOBNOSTI ČESKÉ KRAJINOMALBY - ANTONÍN CHITTUSSI

21. 2. OSOBNOSTI ČESKÉ KRAJINOMALBY - JULIUS MAŘÁK

21. 3. OSOBNOSTI ČESKÉ KRAJINOMALBY - ANTONÍN SLAVÍČEK

Přednášela Hana Řeháková, ředitelka Východočeské galerie v Pardubicích.

28. 3. KOUZLO MECHANICKÝCH BETLÉMŮ

Beseda s restaurátorem mechanických betlémů Kamilem Andresem. o jeho představách obnovy Svitavského betléma do původní podoby.

24. 10. HUDEBNÍ NÁSTROJE HIMÁLAJE

Přednáška Karla Kocůrka s promítáním o zimní cestě k Everestu a ukázky hry na hudební nástroje Himálaje.

7. 11. NA NEPÁLSKÉ SVATBĚ - REJ BAREV A VŮNÍ

Ukázky svatebních zvyků a dalších typických obyčejů ze života hlavních kmenů multietnického Nepálu – přednášel Tomáš Beránek

21. 11. UČILI JSME V NEPÁLU

Vyprávění Matěje a Báry Čuhelových ze Svitav, jak vypadá "školský systém" v odlehlých částech této překrásné země.

15. 12. HIMÁLAJ - DOMOV SNĚHU

Křížem krážem nejvyšším pohořím naší planety – přednášel Tomáš Beránek

7.7 Vyhlídková věž mariánského kostela

V průběhu turistické sezóny o sobotách a nedělích zabezpečují pracovníci muzea společně s ICMS zpřístupnění věže kostela Navštívení P. Marie. Tuto službu zajišťují na požádání i během celého roku. Počet platících návštěvníků za rok 2013 byl 150.

8. KULTURNÍ A VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

8.1 Poradenský den pro výtvarníky

Setkání výtvarníků za přítomnosti lektora – pedagoga spojený s diskuzí a výběrem prací na výstavu amatérských výtvarníků okresu Svitavy se konal 19. ledna. Součástí byl také výběr prací na připravovanou výstavu výtvarníků regionu. Lektor: Petr Kmošek

8.2 Masopust a zabijačkové hody

Příprava a organizace devátého ročníku masopustního průvodu. Do Svitav jsme 16. 2. pozvali pouliční **divadlo Kvelb z Českých Budějovic**, jehož členové nastudovali téma masopustu jako pouliční divadelní představení. Do programu se zapojila i svitavská dechovka. Součástí celé akce bylo také zajištění pravých staročeských zabijačkových hodů. Na organizaci celé akce se podílela řada dobrovolníků.

8.3 Cyklus akcí Hledání hvězdy Davidovy – Kameny zmizelých

Dubnový cyklus pořadů s tematikou holocaustu připravujeme již pátý rok ve Svitavách ve spolupráci se Střediskem kulturních služeb, svitavským gymnáziem a DOcela MALým divadlem Radky Obloukové.

Program 5. ročníku HHD:

1. 4. – 26. 4. TRAGEDIE LIDIC, ZAPOMENUTÉ JAVOŘÍČKO

Dvě výstavy, zapůjčené z Památníku v Lidicích.

4. 4. DIVADLO KUFR - „ŽIDOVKA ANEB ŽONGLOVÁNÍ SE ŽIVOTEM“

Představení pohybového divadla ztvárňující netradičním způsobem osud židovské dívky v době 2. světové války.

11. 4. OBĚTI OSVĚTIMI A POPÍRAČI HOLOCAUSTU

Přednáška externího spolupracovníka Památníku Lidice PhDr. Vojtěcha Kyncla, Ph.D. doplněná o vzpomínky paní Evy Liškové transportované do koncentračního tábora v Osvětimi.

13.– 14. 4. BERLÍN

Dvoudenní poznávací zájezd pro zájemce z řad veřejnosti o historii období holocaustu i židovství. Prohlídka muzea a konferenčního domu ve Wannsee, kde bylo roku 1942 nacisty schváleno "konečné řešení židovské otázky".

18. 4. AGNIESZKA HOLLAND - V TEMNOTĚ

Drama podle skutečné události, které se odehrává v nacisty okupovaném Lvově.
Nejúspěšnější polský film roku 2011.

25.4. STOLPERSTEINY RODINY FREUNDOVÝCH

- První uložení kamenů zmizelých ve Svitavách věnované rodině Freundových.

VŮLE ŽÍT – VZPOMÍNKA NA LOUISE HERMANOVOU

- Část filmu Základní umělecké školy Police nad Metují „Vůle Žít“

- Sestřih rozhovorů a vzpomínek natočených Petrem Horákem s Louise Hermanovou v Českých Budějovicích a při její poslední návštěvě Svitav.

- Vzpomínka na paní Hermanovou v podání PaedDr. Radomily Obloukové

- Předání ceny města In memoriam paní Louise Hermanové

LÉTAJÍCÍ RABÍN

Koncert kapely hrající tradiční instrumentální hudbu východoevropských Židů.

9.11. KŘIŠŤÁLOVÁ NOC

U příležitosti 75. výročí Křišťálové noci proběhl vzpomínkový akt s vyčištěním Kamenů zmizelých na svitavském náměstí.

8.4 Svitavské happeniny

Pokračovala spolupráce se svitavskými mladými výtvarníky, muzeum se podílelo na organizačním zabezpečení akcí k oživení města Svitavy.

8.4.1 MALOVÁNÍ V LIDOVÉM DIVADLE

Výjimečné kulturní setkání, propojení výtvarna, divadla, hudby a fotografie, možnost prohlídky bývalého divadelního sálu a dalších prostor budovy při příležitosti vzniku nových výtvarných děl do Galerie Venkovka se konalo 3. 8.

8.4.2 VERNISÁŽ VENKOVKY

K obrazům ze Slavie a Městského dvora se 30. 8. připojily další obrazy nejen svitavských výtvarníků.

8.5 Muzejní noc

Pořádána ve spolupráci se ZO Českého včelařského spolku ve Svitavách, Českým esperantským svazem, Klubem přátel esperanta ve Svitavách, docela Malým divadlem Radky Obloukové a Čajovnou Namasté.

Téma roku 2013: HISTORIE NEJEN VČELAŘSTVÍ

Program:

Jarmark včelařských produktů

Vernisáž výstavy VČELA – ZÁKLAD ŽIVOTA

STAŇTE SE VČELAŘEM - ukázky stáčení medu, ochutnávka medu a medoviny

OTEVŘENÉ MUZEUM - zdarma zpřístupněné všechny výstavy v muzeu

VÝSTAVA ESPERANTO A MÚZY vernisáž nové celoroční výstavy děl esperantistů

TAJUPLNÝ OTTENDORFERŮV DŮM - noční prohlídka Ottendorferovy knihovny s návratem do roku 1911, Edisonův kinematograf, svitavské spolky, strašidylko Kuli, šálek čaje v místní čajovně se starostou Carlem Schusterem.

8.6 Řezbářský memoriál Aloise Petruse

Pořádáno ve spolupráci s firmou Sportes Svitavy, s.r.o. Příprava a organizace čtvrtého ročníku řezbářského memoriálu, jeho téma bylo Z pohádky do pohádky. Zúčastnilo se jej celkem devět řezbářů z ČR, Slovenska a Polska: Michal Hanula, Ružomberok Slovensko, Jan Ježek, Dobruška, Jiří Jurka, Opatov, Jiří Kosina, Moravská Třebová, Vítězslava Morávková, Němčice u Litomyšle, Wit Pichurski, Opole Polsko, Peter Steffan, Městečko Trnávka, Jaroslav Slavík, Ostrava, Jana Vytrásová, Ostrava. V prostoru Svitavského stadionu vzniklo 9 nových soch. Osm bylo umístěno na dětských hřištích Svitavského stadionu, jedna ve Vodárenském lese. V průběhu plenéru, který trval 7 dní, mohli obyvatelé Svitav sledovat nově vznikající díla, v podvečerních hodinách se zde konaly koncerty hudebních skupin různých žánrů. Do

větru, Z-band, Happy Too Meet. Na závěr memoriálu byly sochy předány starostovi a staly se majetkem města Svitavy.

8.7 Pouť ke sv. Jiljí

Pouť ke sv. Jiljí jako vyvrcholení svitavských letních slavností organizujeme již tradičně ve spolupráci s Střediskem kulturních služeb – muzeum zabezpečoval historický program na horní části náměstí.

8.8 Dny evropského dědictví

V rámci Dnů evropského dědictví byly zdarma přístupné expozice a výstavy v muzeu – výstavou Včela-základ života návštěvníky provedl autor libreta výstavy. Zpřístupněny byly také právě restaurované prostory Ottendorferova domu a Muzeum esperanta.

8.9 Advent ve Svitavách

Organizace předvánočních programů pro veřejnost i školní skupiny od 1. adventní neděle po Štědrý den:

1. 12. VÁNOČNÍ MOTIVY V GRAFICE A KRESBĚ, NAD BETLÉMEM VYŠLA HVĚZDA

Vernisáž ojedinělé výstavy grafik a kreseb betlémů a vánočních motivů známých i méně známých autorů ze sbírky Jarmily Janků z Brna. 6. tradiční regionální výstavy betlémů různých velikostí, stárí i materiálů

8. 12. VÁNOCE VE SVITAVÁCH

Vánoční zvyky a obyčeje: malování a prodej klasických baněk, pečení cukroví, pletení vánoček, smažení tradičních vánočních hnízd, prodej tradičních ozdob dárků

10. a 11. 12. 8:00-15:00 VÁNOCE V MUZEU

Programy pro školy - zdobení perníčků, smažení svitavských vánočních hnízd, pletení vánoček, pečení cukroví, výroba prodej drobných tradičních dárků

15. 12. NEPÁLSKÉ A TIBETSKÉ PŘEDMĚTY

Výroba modlitebních praporků, sošek ccha-ccha, malování jačátek ...

KRÁSA PATCHWORKU - Šicí dílna patchworku pro veřejnost.

22. 12. ŘEMESLNÉ DÍLNY - PŘÍBĚH DŘEVA

Slavnostní otevření řemeslných dílen na muzejní zahradě

Betlémové figurky a plastiky v nově otevřených řemeslných dílnách vyřezávali řezbáři z okolí Svitav.

24. 12. ŠTĚDRÝ VEČER V MUZEU

Vánoční společné setkávání se s přáteli před tradiční návštěvou půlnoční mše.

9. ŠKOLNÍ PROGRAMY

9.1 Škola v muzeu

Ke všem výstavám připravilo Městské muzeum a galerie vzdělávací programy, přizpůsobené potřebám školních skupin. Jsou připraveny pracovní listy, s nimiž žáci při prohlídce výstav pracují. Výstavy doplňujeme herními prvky k daným tématům. Usilujeme o to, aby pracovní listy korespondovaly se školními programy a vhodně doplnily učivo probírané ve škole. Listy připravuje lektor, který spolupracuje s učiteli nejen svitavských škol. Pracovní listy si žáci odnášejí domů a mohou je využít doma, či ve škole.

Lektor děti seznámí s výstavou, vystavenými exponáty, vysvětlí jak pracovat s pracovními listy a vyplněné listy na závěr vyhodnotí. Programy byly v roce 2012 připraveny k těmto výstavám:

Arabela se vrací 36 školních skupin.

Z žáků se stali herci a předvedli, jak se má pohádka správně odehrávat. V pracovních listech si děti doplnily, vypátraly, či vyluštily informace a zajímavosti o seriálu, jeho hereckém obsazení a tvůrcích.

Přehlídka 2013 6 školních skupin

Pro školní skupiny bylo připraveno několik výtvarných programů podle věku žáků. Programem žáky provedla lektorka a po seznámení s výstavou je čekala práce s pracovními listy. Žáci si vyzkoušeli některé výtvarné techniky, zjišťovali rozdíly v použitých výtvarných potřebách a v obtížnosti jednotlivých technik.

Tragédie Lidic a Zapomenuté Javoříčko 3 školní skupiny

Výstavy byly součástí již 5. ročníku dubnového cyklu akcí s tematikou holocaustu

Svitavské výtvarné nebe 1 školní skupina

Pro žáky byl připraven programy, kde si mohl každý vyzkoušet oblíbenou techniku každého z pěti výtvarníků. Míchali jsme barvy, použili dláto a paličky.

Včela základ života 49 dětských skupin

Velká výstava o včelím světě. Medová cesta Máji a Vilíka vedla celou výstavou a byla plná úkolů a hádanek pro děti každého věku. Pro školní skupiny byl připraven program s lektorkou, pracovními listy, hádankami, zkouškou včelařské kukly, poznáváním květin, včelích produktů i pomůcek včelařů.

Post duono – po polovině 12 školních skupin

K výstavě jsme připravili několik programů pro různé věkové skupiny žáků. V tomto programu se žáci dozvěděli od lektorky základní informace a zajímavosti o EU a jejích členských státech, na chvíli se z nich stali cestovatelé – horolezci a podle vlajky, kterou si vylosovali putoval každý na svoji horu, kterou následně představil ostatním studentům. Pro žáky byl v muzeu připraven zážitek v černé komoře, kde si vytvořil každý fotografii bez fotoaparátu – fotogram.

Všechny barvy Nepálu – země tibetské thangky 15 školních skupin

Program pro školy obsahoval dvě části. Poznávací část byla zaměřena na seznámení dětí s životem v Nepálu. Žáci zasedli do lavic v improvizované nepálské třídě, stali se cestovateli, cestou plnili úkoly a vyplňovali zápisník cestovatele. Výtvarná část byla návštěvou nepálské malířské dílny, kde vznikají krásné tibetské thangky a také modlitební praporky. Děti měly příležitost si vyzkoušet malbu na textilní materiál.

Vánoce v muzeu 27 školních skupin

Již tradiční vánoční program v muzeu připravený právě pro děti. Na děti čekalo zdobení perníčků, smažení tradičních svitavských vánočních hnízd, pletení vánoček, pečení cukroví, výroba prodej drobných tradičních dárek.

Vánoční výtvarný program 7 školních skupin

Žáci se dozvěděli informace o vánočních zvycích, betlémech a technikách grafiky. Pracovní listy je seznámily se třemi příběhy vánočního času. Ve výtvarném atelieru si potom vytvořili jednoduchou grafickou technikou vánoční přání pro své blízké.

9.2 Muzejní příměstský tábor

V srpnu 2013 jsme pro 20 dětí od 7 do 12 let připravili příměstský tábor VZHŮRU K VRCHOLŮM plný her, úkolů, poučení a pobytu v přírodě. Zaměřili jsme se na vrcholy, které nás provázely po celý týden.

S dětmi besedoval zkušený včelař na výstavě v muzeu, zdolali jsme věž kostela na náměstí a půdu Langerovy vily, v kostele sv. Josefa jsme odhalili historickou souvislost mezi Koclířovem a Svitavami – řád redemptoristů a vystoupali až na věž ke zvonu. Navštívili jsme koclířovskou Fatimu, odkud jsme dobyli hrad na Hřebči, ve svitavské sportovní hale všichni zdolali lezeckou stěnu. V Březové nad Svitavou jsme zjistili, že někdy z rozhledny není vidět zhora nic, vyzkoušeli jsme tedy místní lanové centrum a naučná stezka děti prověřila ve znalosti hub, ptactva a historie i současnosti tohoto městečka. Na svitavském stadioně nás čekaly příběhy soch, opičí dráha a petanque.

Muzejní tábor je zaměřen na historii Svitav a okolí a zdá se, že děti, které se jej zúčastnily opakovaně, mají na rozdíl od novopečených táborníků daleko větší přehled o dějinách našeho města.

10. PROJEKTY

10.1 Muzejní animace ve Svitavách

Projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu (1 984 530,61 Kč), státního rozpočtu České republiky (350 211,29 Kč) a Nadace ČEZ (200 000 Kč).

Cílem projektu, který byl připravován od roku 2010, je posílit výukové programy žáků na základních a středních školách v oblasti regionální historie, řemesel a umění s využitím muzeopedagogiky. Uplatnit vstřícné metody a formy setkávání mladých lidí s historií, výtvarným uměním a řemesly prostřednictvím zážitkové pedagogiky. Muzeum dlouhodobě realizuje výukové programy pro školy, prozatím tak činilo víceméně svépomocí, intuitivně, pouze zvýšeným osobním nasazením stávajících pracovníků. Tento projekt, který bude z větší části probíhat v roce 2014, je možností, jak tuto činnost zprofesionalizovat. Celý projekt je rozdělen do tří částí:

10.1.1 Klíčová aktivita KA01 - Výuka regionální historie

Aktivita je zaměřena na vytváření povědomí o vlastní identitě, kořenech, ze kterých člověk vyrůstá, vztahu k městu, ve kterém žije. Výuka historie na konkrétních příbězích a skutečných, reálných místech, kde se odehrávala.

Realizace:

- Do tisku se připravuje učebnice regionální historie a výukových listů. Termín vydání: duben 2014.
- Pořízeny byly audiopřijímače a audiovysílače ke komentované výuce historie v exteriérech.
- Byly zahájeny školní výukové programy regionální historie pro žáky ZŠ a SŠ.
- Ve výrobě jsou historické hry do muzejní zahrady: model náměstí, historické pexeso, a vědomostní a postřehové hry. Tyto aktivity budou volně přístupné pro veřejnost i mimo dobu výuky. Termín instalace: duben 2014.
- Připravují se podmínky pro tvorbu obrazové kroniky města. Podle historických fotografií budou žáci dohledávat a fotograficky dokumentovat totožná místa ve městě, komentovat jejich proměny. Termín: duben 2014.
- Do tisku jsou připraveny pracovní listy na téma Holocaust, lidé a činy. Přednášky spojené s rozhodováním člověka v mezních situacích. Termín zahájení přednášek: duben 2014.

10.1.2 Klíčová aktivita KA02 – Výtvarné umění a řemesla

Nalezení vztahu k výtvarnému umění

Přínosem je získání pozitivního vztahu ke kultuře, výtvarnému umění a estetice, nabídka pozitivních příkladů životního stylu. Aktivita má mít vliv nejen na možnost budoucího profesního uplatnění, ale i aktivního využití volného času.

Realizace:

- Jeden z výstavních sálů v galerii by vybaven jako „otevřený ukázkový ateliér“.
  - Od září začala probíhat výuka různých výtvarných technik a samostatná činnost pod vedením odborných lektorů uprostřed kultivovaného prostředí galerie přímo mezi výtvarnými díly
  - K vybraným výstavám byly připravovány pracovní listy – odpovědi na otázky v nich položené najdou děti přímo na výstavě nebo v ateliéru (výtvarnické nářadí, techniky ap.)
  - Vlastní výtvarná tvorba - v „ateliéru“ či přímo ve výstavních síních se žáci pokusili ve skupinách pod dohledem výtvarníka technikou použitou na výstavě vytvořit svá vlastní díla inspirovaná výstavou (fotogramy, tisk praporků, malba).
  - Pořádání víkendových kurzů pro pedagogy a žáky k jednotlivým malířským technikám.
- Termín: květen - srpen 2014

Získání řemeslných zručností našich předků

Prezentace Výuky řemesel: příloha č.3

Získání dovedností v uměleckých řemeslech školy žákům nenabízejí, neboť se jedná o aktivity náročné na prostory, vybavení a zkušené profesionály. Soustředěním řemeslných aktivit do vybudovaných dílen, které využívají žáci všech škol, nabízíme nákladově efektivní řešení výuky a rozvoje těchto dovedností s možností zapojit externí lektory – profesionály. Pořízené vybavení je sdíleno všemi řemesly, čímž dochází k efektivnímu nakládání s financemi.

Realizace:

- Ve druhé polovině roku 2013 byly vybudovány a vybaveny mobiliářem řemeslné dílny na muzejní zahradě
  - K vybraným řemeslům (kovářství, řezbářství, sklářství a kamenictví) byla napsána a vydána učebnice-pracovní sešit „Řemesla našich předků“.
  - Vybavené dílny byly představeny veřejnosti 22. prosince
  - Probíhala jednání s odbornými lektory, kteří budou garanty výuky jednotlivých řemesel a jsou také autory odborných textů ve vydané učebnici.
  - Byly osloveny základní a střední školy ze Svitavska s nabídkou termínů výuky daných řemesel od počátku roku 2014.
  - Připravují se víkendové kurzy pro pedagogy a žáky k jednotlivým řemeslným technikám.
- Termín: květen – srpen 2014.

10.2 Česko-polské hledání hvězdy Davidovy

Projekt, jehož nositelem je město Svitavy, má za cíl rozvoj cestovního ruchu a nabídku služeb turistům a návštěvníkům regionu. Příhraniční spolupráce v rámci podpory Europa Glacensis předpokládá inovaci informačních technologií jako součást městského památkového okruhu (stávající tabulky památek budou nahrazeny novými s QR kódy a novým textem, počítá se s instalací otevřeného Wi-Fi připojení na vybraných místech, instalací technologií TABLETU v prostorách muzea, zhotovení nového propagačního filmu o městě, tiskových materiálů k prezentaci města. Partnerské město na polské straně je Walbrzych, zejména jeho muzeum v koncentračním táboře Gross Rosen, s nímž muzeum ve Svitavách udržuje dlouhodobé vztahy. Celková hodnota projektu činí 650 tis. Kč, spoluúčást města Svitavy je 15%.

11. SPOLKOVÁ ČINNOST PŘI MUZEU

11.1 Muzeum esperanta

(příloha č.1)

11.2 Historický klub Záviš

(příloha č.2)

11.3 Spolek patchworku

Spolek patchworku pracoval při muzeu již čtvrtým rokem. V roce 2012 se jeho členky sešly celkem 15x, na schůzkách si předávají zkušenosti a učí se nové techniky. Ke konci roku uspořádaly dílny pro veřejnosti a prodej výrobků.

11.4 Dobrovolnictví

Svitavské muzeum již několik let využívá ke své činnosti práce dobrovolníků, bez jejichž pomoci by se řada akcí nemohla konat. Jde o skupinu žen v důchodovém věku (s obměnami kolem 30 lidí), kteří zdarma vypomáhají při akcích, jako jsou masopust, vánoce v muzeu, muzejní noc, vernisáže apod.).

12. PROVOZNÍ ZÁLEŽITOSTI MUZEA

12.1 Revize

Dle zákonných lhůt a interního plánu proběhly tyto:

- periodická revize Elektronického požárního systému
- periodická revize Elektronického zabezpečovacího systému
- periodická revize kamerového systému
- revize komínů a spalinových cest

12.2 Údržba budov

12.2.1 Budova muzea

- výměna 33 ks 50W bodového osvětlení v expozici Hledání hvězdy Davidovy za 12W LED svítidla
- instalace projekční velkoplošné LED TV v rámci projektu Muzejní animace a nahrazení technologicky zastaralého DATA projektoru v expozici HHD. Projekční TV bude sloužit nejen jako součást projektu MA, ale i ke kvalitnímu zobrazení video dokumentů v rámci výstavy a přednášek.
- IT vybavení muzea: v souvislosti s projektem Muzejní animace byla pořízena sada 38 audiopřijímačů pro průvodcovské služby, PC stanice pro lektora MA a prezentační zařízení (LED TV). IT vybavení muzea tvoří: 8 PC sestav, z toho 2 přístupné veřejnosti do databází sbírek muzea, 6 běžných kancelářských sestav s příslušenstvím. Z dalšího vybavení: 1 Notebook pro prezentační účely, 1 fotoaparát, 1 videokamera, 1 dataprojektor, 2 velkoplošné prezentační TV, 1 6TB úložiště NAS.
- EZS a kamerový systém CCTV Intellex – objekt je střežen plně funkčním systémem EZS. Kamerový systém CCTV je na samotné hranici životnosti. Byl pořízen v roce 2002 a na 16 kamer doplněn v roce 2012. Původní kamery technicky dosluhují a na inovaci systému CCTV byly podány žádosti o granty na MK ČR a Pk.
- oprava a doplnění elektrického osvětlení v půdních prostorách budovy
- oprava fasády ve dvorním traktu
- oprava podlah v řemeslných dílnách
- oprava kanalizační přípojky v zadní části budovy

12.2.2 Budova Ottendorferovy knihovny

- Byly dokončeny restaurátorské práce na dřevěném obložení koncertního sálu, včetně mramorových desek a krytů na topení. Probíhalo restaurování dřevěného obložení šaten a podia v sále a dřevěného obložení a vnitřních dveří ubytování. Restaurátorské práce prováděl restaurátor Jiří Věneček, celý průběh byl dozorován pracovníci NPÚ v Pardubicích Mgr. Veronikou Cinkovou.
- Velkou investicí byla v roce 2013 rekonstrukce a nové rozvody plynového topení v sále a přilehlých prostorách.
- Probíhala oprava podlahy v koncertním sále. Vzhledem k nekvalitnímu provedení prací nebyla tato investice zaplacená a v současné době se řeší s dodavatelem reklamace.

12.3 Ubytování Ve věži

Ve věži budovy Ottendorferovy knihovny poskytuje organizace ubytování pro oficiální návštěvy města a jím zřízených organizací, pro kulturní účely (herci, muzikanti, výtvarníci vystupující ve Svitavách) i za poplatek pro veřejnost. V roce 2013 bylo v těchto ubytovacích prostorách do III. čtvrtletí poskytnuto 243 noclehů. Ve IV.čtvrtletí bylo ubytování uzavřeno z důvodu oprav.

Fotografická příloha

Přehlídka výtvarníků okresu 2013

Arabela

HHD - výstava

Muzejní noc a Včela, základ života

Včela, základ života

Řezbářský memoriál 2013

Výstava Svitavské nebe

Advent ve Svitavách

Zpráva o činnosti Muzea esperanta v roce 2013

Muzeum esperanta se stalo **již kongresovým centrem pro esperantisty z České republiky** i ze zahraničí a ve světě je stále známější. To dokazuje záznam kabelové televize, kdy slovenský esperantista cestou na Antarktidu přiblížil argentinským esperantistům polohu své země díky Muzeu esperanta ve Svitavách. Muzeum získalo knihy z knihovny Allen v Německu, připravuje se výměna z Francie, navázalo spolupráci s městem Herzberg am Hartz v Německu. Muzeum esperanta ve Svitavách a činnost místního klubu měly velkou zásluhu na získání mezinárodní ceny „Cigno“ pro svaz, kterou uděluje japonská společnost každoročně za propagaci esperanta mezi veřejností.

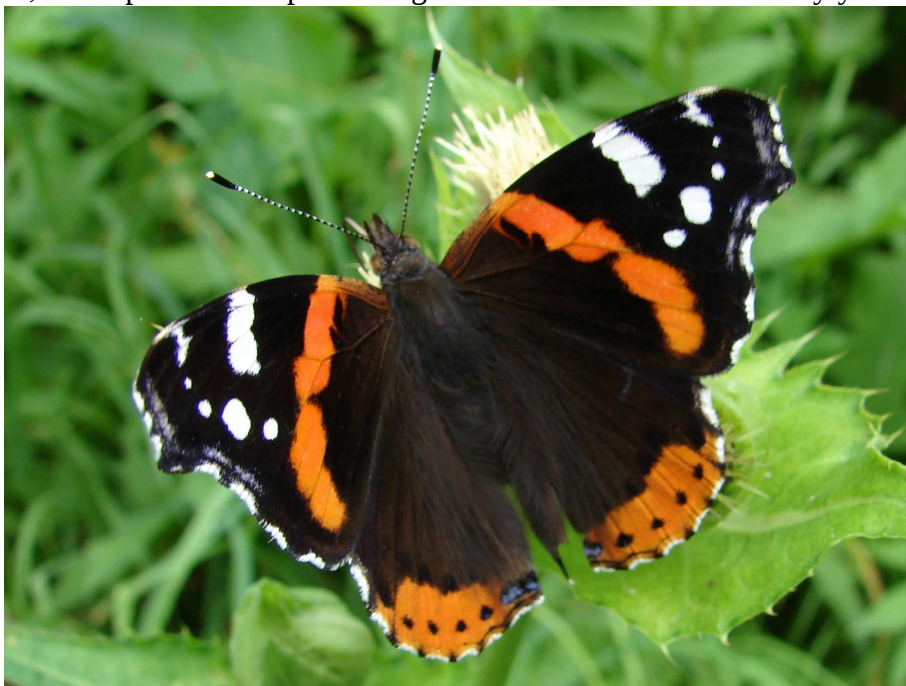
Akce zde pořádá jak Český esperantský svaz, tak Klub přátel esperanta ve Svitavách. Od roku 2011 se zde pořádají i **přednášky hnutí Brontosaurus**, které zajišťuje Mgr. Jan Richtr. Prostory jsou často zapůjčovány pro akce sousední čajovny. Probíhají zde celoročně zdarma kurzy esperanta a přednášky o esperantu pro skupiny výletníků a pro školy.

V lednu se uskutečnily 2 přednášky: o putování po republice Tuva vyprávěl pan Turek z Lanškrouna, o papírových bankovkách přednášel Mgr. Milan Janoušek.

V únoru Mgr. Leoš Štefka promítal fotografie a vyprávěl o měsíčním putování po zemích Zambie, Zimbabwe a Tanzanie. Akce přilákala mnoho návštěvníků.

V březnu pedagog Libor Lněnička seznamoval návštěvníky s krásami Slepíčních hor, České Kanady a Novohradska.

V dubnu se konaly opět 2 přednášky. Jedna byla věnována putování po Astracháni s panem Turkem, druhá přednáška v podání Mgr. Richtra nás seznámila s motýly Svitavska.

V polovině května probíhal **Mezinárodní den muzeí**. I my jsme měli možnost veřejnosti představit esperanto jako takové a seznámit s kulturou esperanta.

Dne 8. června se konala **muzejní noc**, kdy byla v muzeu otevřena **nová výstava „Esperanto a múzy“**. Jsou zde vystaveny originály obrazů a dalších výtvarných děl esperantistů z celé republiky a kopie výtvarných děl esperantistů ze zahraničí.

Dne 15. června pořádal klub **dětský esperantský den**, kterého se zúčastnily děti z Východních Čech a Jižní Moravy. Program byl nabídnut i neesperantistům.

Ve dnech 3.-10. srpna se Svitavy staly místem **mezinárodního kongresu KELI**, což je kongres esperantských křesťanů. Zúčastnili se esperantisté i celé rodiny ze 13 zemí. Kromě Svitav byl podniknut výlet do Litomyšle a Poličky.

Ve dnech 27.-29. září se v muzeu konaly oslavy **80 let Klubu esperanta ve Svitavách a 5 let Muzea esperanta**. Program byl velmi bohatý. V rámci oslav proběhla premiéra divadelního představení **„R.U.R. aneb strašný sen“**, které nastudovalo divadlo DOMA v esperantu a které bylo také představeno a stalo se součástí programu celosvětového esperantského kongresu v červenci na Islandu. Tím se Svitavy opět dostaly do podvědomí a tisku celého světa. Další součástí programu byla vernisáž **fotografické výstavy „Post duono“** v Městském muzeu a galerii. Autoři fotografií jsou esperantisté ze 4 zemí. Byl odhalen pamětní kámen u esperantského stromu. Jednalo se o akci s mezinárodní účastí a byl vyroben krátký film díky televizní stanici Verda stacio, který se po internetu šíří po celém světě. Samostatný film byl vyroben z divadelního představení.

V říjnu proběhla přednáška o Ugandě, v listopadu o Uzbekistánu.

O druhé adventní neděli byly do muzea pozvány hlavně děti k **modelování z marcipánu**, k nákupu marcipánových těstíček či k nákupu marcipánových dárků pro své blízké. Nabídka byla rozšířena o výrobky a těsto z perníku. Akce se stala známou již i mimo region. Měli jsme návštěvníky např. z Pardubic, Nymburku či Hodonína. Děti získávají za své modelování pamětní listy.

Zpracovala Ing. Libuše Dvořáková

Zpráva o činnosti Muzejního historického klubu Závěš za r. 2013

Dlouhodobá činnost:

- realizace komiksů svitavských pověstí – příprava (texty, kresby)
- shromažďují se materiály k dalšímu historickému sborníčku / zatím tajemství/
- probíhá pravidelná péče o hroby Bierů a hrob z války 1866 na starém svitavském hřbitově
- práce s historickými dokumenty, rozhovory s pamětníky

Nastoupila nová generace, badatelské dny čtvrtek, pondělí dnem výjezdů starší generace. Jádrem klubu představuje 22 žáků, nepravidelně spolupracujících 15 dalších

leden

- Organizace 24.ročníku Tříkrálového průvodu s živým pohyblivým betlémem

únor, březen

Projekt Florian Pingler

- V minulém roce se nám podařilo vypátrat jméno a zařazení pruského vojáka z r. 1866 a pravděpodobné místo hrobu. Ve spolupráci s Komitetem pro udržování památek z války 1866 a městem Litomyšl jsme získali grant na zřízení pomníku, získali další informace v litomyšlském archivu (budou publikovány v odborném tisku Komitetu v r. 2014). V souvislosti s tím jsme se pohybovali na Litomyšlsku.
- Vedoucí klubu přeložil deník F. Pazolda z r. 1866 a s výhledem do budoucna napsal a vydal Průvodce po Jaroměřické kalvárii.

duben, květen

Pomoc při organizování akce „Putování za památkami“ – komentované prohlídky kostela Navštívení P.Marie

Dramatizace pověsti O prokleté vile, příprava textu, kostýmů, zkoušky. Pověst byla 2x sehraána realizace v autentickém prostředí Langrovy vily u příležitosti městské TOP akce „Putování za památkami“.

- Pietní akt svěcení pomníku F. Pinglera – organizace, kulturní program
- Zahájení prací na 2. dílu komiksové podoby regionálních pověstí

červen, srpen

- Noc kostelů - komponovaný pořad z historie města ve farním kostele
- Příprava a realizace tradičního Putování za myslivcem na hradeckém bojišti v lese Svíb
- Komentovaná prohlídka kostela sv. Josefa pro Muzejní příměstský tábor

září, říjen

- Pátrání po obraze Nalezení sv. Kříže a měření oltářních. obrazů farního kostela
- Výpravy do Kamenné horky: zjišťování informací o neznámém památníku, franských dvorech a podzemí, o likvidaci nejstaršího statku na Moravě. Rozhovory s pamětníky, práce s historickými dokumenty

listopad

- Po stopách pověsti o Langrově vile
- Objevy originálních. dokumentů během pátrání v Červeném kostele
- Dušičková rekonstrukce svitavských pověstí v autentickém prostředí kostela sv. Jiljí

prosinec

- Mikulášská akce klubu pro lánské sídliště
- Příprava 25. ročníku Tříkrálového průvodu

Zpracoval: PhDr. Miloslav Štrych

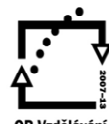
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PARDUBICKÝ KRAJ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Muzejní animace ve Svitavách

Klíčová aktivita: Řemeslné a malířské techniky

Motto:

„CO SLYŠÍM, TO ZAPOMENU, CO VIDÍM, TO SI PAMATUJI
A CO PROŽIJÍ, TOMU ROZUMÍM.“

V loňském roce vyrostla na muzejní zahradě ve Svitavách nová budova připomínající staré řemeslné dílny. Prostory byly vybaveny mobiliářem a náradím pro kováře, řezbáře, skláře a kameníka. V letošním roce začínají dílny navštěvovat žáci škol ze Svitav a okolí a za vedení odborníků přicházejí na chuť starým dobrým řemeslům.

Dílny na muzejní zahradě byly slavnostně otevřeny 22. 12. 2013

Stručný obsah projektu:

Hlavním cílem projektu je posílit klíčové kompetence žáků na základních a středních školách prostřednictvím muzeopedagogiky. Zdůvodnění projektu bylo založeno na analýze potřeb všech základních a středních škol sídlících ve Svitavách, školy písemně stvrdily zájem a počty zapojených žáků do aktivit.

Dílčí cíle projektu:

- rozvíjet tvůrčí potenciál a manuální dovednosti žáků
- rozvíjet zájem žáků o řemeslné obory,
- pěstovat zájem žáků o umění a estetiku.

MUZEOPEDAGOGIKA - je obor zkoumající všechny aspekty využívání muzeí a v nich uchovávaných sbírek pro výchovně-vzdělávací činnost, např. didaktické a metodické problémy, vytváření specializovaných expozic (dětská muzea, muzea pro mládež), přípravy zvláštních prohlídek pro školy, vyučovacích hodin a „dílů" probíhajících v muzeu apod.

Jedná se o komplexní strukturované programy, které jsou koncipovány pro skupiny žáků či studentů v prostorách muzea a galerie. Ve výuce jsou uplatňovány oboustranně vstřícnější metody a formy, inspirované zejména přístupy konstruktivní a zážitkové pedagogiky patřící mezi tzv. metody nepřímého výchovného působení. Jejich vzdělávací efekt je významně vyšší. Muzejní animace mají za cíl v první řadě neodrazovat od konkrétní výuky a také naučit mladé lidi umět z ní vytěžit maximum.

Zdůvodnění potřeby:

Svitavské muzeum je místo, kam se díky realizovaným programům směřují volnočasové aktivity mládeže různého věku. Je to tedy přirozený a funkční prostor pro vytváření podmínek, které umožňují rozvíjet duševní i manuální schopnosti mladých lidí.

V přípravné fázi projektu jsme ve spolupráci s pedagogy základních a středních škol ze Svitav identifikovali možné náměty muzeopedagogických aktivit v různých oborech. Následně jsme s podporou města realizovali průzkum zájmu škol o jednotlivé aktivity formou dotazníku, jehož cílem bylo vybrat nejatraktivnější témata a zjistit počty zapojených žáků. Nejvyšší zájem školy projevily o témata regionální historie, řemesel a umění.

Téma řemesel a umění řeší problém ztráty kontinuálního předávání manuálních schopností a dovedností zapříčiněné prudkým rozvojem techniky a orientace na technologie. Povědomí a vztah k řemeslům a schopnost pokračovat v tradici založené na jejich předávání se za období jediné generace téměř vytratily. Přitom tvorba nových hodnot, záchrana hodnot starých i samotná existence výtvarného umění je podmíněná dokonalou znalostí a schopností řemesla provozovat. Proto byla využita část zahrady muzea k vybudování řemeslné dílny, kde jsou atraktivní formou rozvíjeny řemeslné dovednosti žáků. S ohledem na místní tradice byla vybrána řemesla řezbářství, kovářství, kamenictví a sklářství.

Přínos projektu

Žáci budou rozvíjet praktické dovednosti v oblasti umění a řemesel:

- vyzkouší si řezbářství a naučí se pracovat s řezbářskými nástroji
- naučí se základům kovářství
- vyzkouší si základní sklářské techniky

- naučí se základy kamenického řemesla
- získají pozitivní vztah ke kultuře, výtvarnému umění a estetice

Popis aktivit:

K účasti v projektu jsou žáci motivováni nepřímo - prostřednictvím pedagogických pracovníků na školách. Pedagogy k nabídce muzeopedagogických aktivit motivujeme zejména kvalitou a atraktivitou programů.

Nabízíme programy, které školy neposkytují. Získání dovedností v uměleckých řemeslech řezbářství, kovářství, kamenictví a sklářství školy žákům nenabízejí, neboť se jedná o aktivity velmi náročné na prostory, vybavení a školy si nemohou dovolit najímat zkušené profesionály. Soustředěním řemeslných aktivit do vybudované dílny, kterou využívají žáci všech škol, nabízíme nákladově efektivní řešení rozvoje dovedností v uměleckých řemeslech s možností zapojit externí lektory - profesionály. Výběr řemesel byl zvolen i s přihlédnutím k možnosti zhotovovat předměty s využitím většiny

přírodních materiálů, což je dřevo, kámen, kov a sklo. Ostatní materiály jsou buď již na místních školách podchyceny (práce s hlínou - keramika), nebo k jejich zpracování je použitelné vybavení se zvolených oborů.

Inovativnost projektu spočívá zejména ve využití muzeopedagogiky jako metody práce se žáky. Důležité je zapojení profesionálních řemeslníků - umělců do výuky žáků základních a středních škol. Přidanou hodnotu projektu představuje soustředění finančně nákladných aktivit pro žáky z celého regionu do muzea a galerie, což je nákladově výrazně efektivnější řešení než realizace aktivit na jednotlivých školách. Zároveň je sdíleno pořízené vybavení čtyřmi řemesly, na které je projekt zaměřen, čímž dochází také k efektivnímu nakládání se zdroji.

Předmětem aktivity je tvorba a realizace školních výukových programů pro široký okruh žáků. Žáci jsou seznámeni se základy daného oboru, pod vedením profesionálního lektora vyzkouší práci s materiálem, vyplní pracovní list a mají mít možnost diskuse s lektorem. Výukové programy řídí odborná koordinátorka, jako odborní pracovníci jsou zapojeni profesionální řemeslníci a umělci. Pro žáky se zájmem o hlubší poznání jednotlivých řemeslných oborů připravujeme Víkendové kurzy – workshopy, na kterých se podrobněji

seznámí s daným řemeslem a pod vedením odborníka se vyrobí jednoduchý výrobek.

Publikace Řemesla našich předků

Ukázky učebnice a pracovních listů jednotlivých řemesel

